

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Sacrosancto Missæ Sacrificio Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio VI. Argumentum. Explicantur illa verba definitionis, Soli Deo facta. Ostenditur Sacrificium nulli deberi præter Deum. Quæritur an saltem Christo Domino offerri possit Sacrificium ut homini? ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94659)

in quibus offerebantur Deo res pretiosiores ad prædictum finem, juxta illud 1. Paralipom. cap. 29. *Tuasunt, & de iis, quæ de manu tua accepimus, dedimus tibi.* Secunda ratio est, quoniam homo recipit à Deo sicut à primo, & supremo omnium principio animam, corpus, & res externas. Ergo tenetur Deum colere anima, corpore, & rebus externis. Tunc autem per res externas Deum colit, quando eidem illas offert pro ejus Divino cultu, præcipue in Sacrificio. Igitur in definitione Sacrificii dicitur, quod est *Oblatio externa*. Tertia ratio est. Homo tenetur Deum colere, & ei se subdere tanquam primo, & supremo principio secundum modum convenientem, & naturalem eidem homini, S. Thom. 2. 2. q. 85. art. 1. Sed modus homini connaturalis, & proprius est uti rebus externis, & sensibilibus ad recognoscendum Superiores suos, & eis honorem exhibendum, prout faciunt vasalli, & subditi, qui offerunt res Dominis suis in signum supremæ potestatis, seu domini super ipsis. Ergo etiam ad exercendum cultum divinum, & protestandum, Deum esse omnium supremum Dominum, conveniens fuit, ut Sacrificium perageretur in rebus externis; & sic in definitione dicitur: *Sacrificium esse Oblationem externam*. Quarta tandem ratio est, propter quam Sacrificium appellatur Oblatio externa; ut scilicet distinguatur ab aliis actibus Religionis, & latriæ internis, qui per homines eliciuntur in protestationem excellentiæ Divinæ, & ejus supremi Domini, & exercentur per fidem, spem, & charitatem. Ita Colleg. Salmanticens. de Incarnatione rom. 1. tract. 21. disp. 31. dub. 1. §. 1. & Mastrius in Theol. Mor. disp. 19. n. 31.

Sed dicit aliquis, si Sacrificium distinguitur ab aliis actibus internis Religionis, quia est oblatio externa; ergo convenit, & est eadem cum aliis actibus externis, & præcipue cum aliis oblationibus, quæ fiunt Deo; & secundum hanc rationem omnes oblationes erunt Sacrificia; præcipue si consumuntur, & destruantur in honorem Dei, ut incensum, thimiama, candelæ, & similia?

Respondetur negando consequentiam; & ratio diversitatis est, quia ad essentiam Sacrificii non sufficit, quod res externa offeratur Deo, & immutetur, seu destruat in protestationem ejus supremi Domini; sed opus est, quod illa oblatio, & rei immutatio sit divinitus ordinata ad significandum supremum actum latriæ in protestationem Divinæ excellentiæ; idcirco combustio thimiama, incensi, olei, & cujuscunque alterius rei oblatæ in Divinum cultum, non possunt dici Sacrificia, quia non sunt divinitus ordinatæ ad significandam Dei Excellentiam supremam, ut doctè explicat Baldellus rom. 2. Theol. moral. lib. 3. disp. 3. n. 10.

DECISIO VI.

ARGUMENTUM.

Explicantur illa verba definitionis: *Soli Deo facta*. Ostenditur Sacrificium nulli deberi præter Deum. Quæritur an saltem Christo Domino offerri possit Sacrificium ut homini? Narrantur actus latriæ interni, & externi, & quæ sint Adorationis si-

gna? Ostenditur, quàm grave sit scelus eorum, qui Dæmonibus sacrificant, & qui bus poenis sint plectendi.

SUMMARIUM.

- 1 Sacrificium non potest offerri nisi soli Deo.
- 2 Sacrificium visibile exterius est essentiale signum Sacrificii invisibilis interni.
- 3 Deus est principium omnium rerum, & eas potest ad libitum destruere.
- 4 Homini nefas est, se submittere alteri, quàm Deo.
- 5 Adoratio quid sit? Et undè dicatur? Et quoruplex sit?
- 6 Adoratio est triplex. Interna, Externa & Mixta.
- 7 Mardocheus quare recusabat adorare Amanum?
- 8 Adoratio alia civilis, quæ competit hominibus; alia sacra, quæ Deo, & Sanctis præstatur.
- 9 Adoratio Sacra Triplex est, Latria, Hyperdulia, & Dulie.
- 10 Adorationis internæ signa, quæ sint?
- 11 Adoratio interna distinguitur ab actibus fidei, spei, & charitatis.
- 12 Adorationis Sacra, & externa actus qui sint? & num. 26.
- 13 Genus flexio quare sit actus adorationis?
- 14 Detectio capitis quare sit adorationis signum?
- 15 Hebraei quare orant capite cooperto?
- 16 Mulieres quibus de causis procedere debeant velato capite?
- 17 Manuum elevatio signum adorationis.
- 18 Manibus junctis orare quid significet?
- 19 Brachiis expansis orare quid innuat?
- 20 Manus extollunt multi erga Hostiam elevatam & Cur?
- 21 Luna recentè visa Mahometani extendunt ad eam manus, & sibi trahunt oculos.
- 22 Pagani elevabant manus ad Solem, & oculos sibi tangebant, in signum adorationis.
- 23 Osculatio est signum Adorationis. Et quare?
- 24 Papa pedes quare catholici deosculentur?
- 25 Manus nostra deosculatio cur fiat, dum alium salutamus?
- 26 Sacrificium incommunicabile est cuicunque creatura; & non licet eo uti erga Angelos, vel erga Sanctos.
- 27 Sacrificium an Christo Domino possit offerri tanquam Homini? Negativa sententia. 28. Affirmativa 29.
30. Sacrificium dirigitur etiam Christo ut homini in Missa de septem doloribus Deipara.
- 31 Sacrificium offerre demonibus, ut faciebant Judæi Idolo Moloch, quàm impium, & inhumanum.
- 32 Stryge, lamie, ac magi Sacrificia offerunt Dæmonio; à quo summe desiderantur.
- 33 Sacrificantes Dæmoni sunt denunciandi S. Officio Inquisitionis, & ibi puniendi.

Sacrificium esse oblationem *Soli Deo factam* dictum est in definitione; est enim de fide, quod Sacrificium non potest offerri nisi Deo, cum sit cultus latriæ omnino supremus; & Sacrificium visibile, quod offertur exterius, est essentialiale

sentiale signum Sacrificii invisibilis, quod offertur interius in ipsis cordibus offerentium; & quod esse debent ipsi offerentes, ut docet S. August. lib. 5. de Civitate Dei cap. 5. & lib. 10. cap. 19. tom. 5. Si quidem Sacrificio res oblata immutatur, & consumuntur, ut infra dicemus; & hoc modo significatur, Deum esse supremum rerum principium, qui res produxit; potestque eas destruere, transmutare, & in nihilum redigere, inter quas res se constitutum protestatur Sacrificans; & magna cum proportionem significat internam animi sui submissionem erga Deum, tanquam celsissimum Dominum excellentiæ incomparabilis; cui propterea, & non alii hoc signum submissionis internæ, & externæ convenit; & sic Sacrificium soli Deo offertur, qui solus est primum principium omnium rerum creatarum; & ultimus finis beatificationis hominum, quibus nefas esset alteri se submittere, dare, aut offerre, ut latius probat S. Thom. 2. 2. q. 85. art. 1. & 2. Suarez. in 3. p. tom. 3. disp. 72. sect. 1. & 2. Baldell. in Theol. Mor. tom. 2. lib. 1. disp. 62. n. 7. Colleg. Salmanticen. tom. 10. de Incarnat. disp. 35. n. 21. ubi Sacrificare collocat inter celebriora signa Adorationis latræ, quæ soli Deo præstatur. Et Emin. Card. de Lauræa eod. tract. de Incarnat. disp. 29. n. 36. & seqq.

Sed dicit aliquis quæ sunt signa Adorationis Latræ? Respondetur Adorationem, (quæ est honor exhibitus alicui cum nota submissionis; & quæ derivat non ab oro, sed ab ador, frumentum scilicet Sacrificio destinatum; nam etiam apud gentiles actio Sacrificandi erat actus adorationis in signum supremæ existimationis. Card. de Lauræa de Incarnat. d. disp. 29. num. 1.) triplicem esse; Internam tantum, Externam tantum, & utroque modo internam, & externam simul. Interna consistit in actibus intellectus, & voluntatis, quibus homo iudicat, & existimat, quod alicui propter ejus excellentiam honor, ac reverentia supra ceteros debeatur; & vult ei actus reverentia, & obsequii præstare, tenendo eum utralem, illum diligendo, & præferendo ceteris. Adoratio externa tantum consistit in obsequiis visibilibus honorationis, submissionis, & præferentia sine interna existimatione, quod illi debeantur, de qua dari potest exemplum Judithæ, quæ Holofernem adoravit, prosterbens se super terram; ut in ejus libro cap. 10. Vers. 20. Et de Amāno, coram quo cuncti Servi Regis, qui in foribus Palatii versabantur flectebant genua; & eum adorabant. Esdr. cap. 3. Vers. 2. Quamvis eum non crederent adoratione dignum, sed illum in eorum cordibus despicerent; & tantummodo adlarent; ut faciunt (ait Emin. Card. de Lauræa d. disp. 29. num. 2.) major pars aulicorum; quibus addere possumus omnes fictos amicos, adulatōres, & assentatores, quibus plenus est mundus. De unoquoque eorum verificatur, quod legitur in Isaia cap. 2. n. 13. Populus iste ore suo, & labiis suis glorificat me; cor autem ejus longe est à me. Mardocheus autem recusabat supradictum Amanum adorare; ut ibid. cap. 3. Vers. 2. Sed cur ita? Respondetur, vel quia Aman habebat in vestibus pictas Deorum Imagines, & Mardocheus timebat idololatriam committere, si ante eas genuflecteret. Vel quia Aman volebat adorari cultu latræ, qui soli Deo debetur; unde ait Mardocheus: Timui ne honorem Dei mei transferrem ad hominem. Esdr. cap. 15. Vers. 14. Interna autem, & externa simul Adoratio im-

portat utrosque actus de quibus infra. Porro Adoratio aia iterum est Civilis, & profana, quæ puris hominibus fieri potest. Alia est Sacra, quæ Deo, & Sanctis debetur, & hæc subdividitur in Latræam, Dulciam, & Hyperdulciam. Prima soli Deo præstatur, secunda Sanctis, tertia Dei paræ; cui excellentior adoratio, quam aliis Sanctis debeatur; ut latè Theologi, & præcipue Collegium Salmantic. dist. tom. 10. de Incarnatione disp. 35. His prænotatis:

Signa Adorationis internæ secundum aliquos erga Deum, quæ dicitur Latræa, sunt actus fidei 10 spei, & charitatis, quos homo elicit in corde suo reflectendo ad Deum, in ipsumque credendo, ac sperando; atque illum diligendo. Ita præter ceteros Alex. de Ales 3. p. q. 30. membr. 1. art. 2. Cordub. lib. 1. q. 5. not. 2. & Gabriel in 3. dist. qu. 9. unica art. 3. Et in Canonem Missæ lect. 49. pag. mibi 426. ubi ita ait: Interior latræa dicitur actus fidei, spei, & charitatis secundum B. August. in Euchir. cap. 2. & seq. Hi enim soli in Religione, qua Deus colitur, sequendi sunt; ut ibid. dicit c. 3. Harum namque virtutum actibus debita Deo reverentia exhibetur. Unde quoties actum fidei, spei, aut charitatis elicio, toties Deum colo, Deum veneror, Deum adoro. Contrarium tamen docet Colleg. Salmanticen. cit. tom. 10. De Incarnatione disp. 35. n. 7. 8. & 9. ubi fusè probat, adorationem esse actum Religionis distinctum à fide, spe, & charitate; quæ quidem adoratio interna consistit in mentali submissione 11 ad Deum, & locutione interiori, ad modum Angelorum, qui sine expressione vocum externarum loquuntur, & Deum adorant, ac benedicunt, ut fusius docet idem Colleg. Salmantic. tom. 3. de Angelis tract. 7. disp. 15. dub. 2. Idcirco tunc Deum colit homo adoratione interna, quando eum in corde suo benedicit, adorat, laudat, & mente ejus excellentiam, ac eminentiam reveretur, ac suspicit.

Externæ autem Adorationis simul cum interna (ut de illa ficta Adulatorum nihil dicamus) signa 12 sunt sequentia. I. Est Sacrificium, de quo in præfenti agimus; & soli Deo debetur. II. Est genuflexio, cujus exempla plurima habentur in Scriptura Sacra, ut Gen. 41. Isa. 45. Luc. 22. Act. 21. ad Rom. 14. & alibi sæpe. Et ratio est, quia qui genuflectit, illa 13 actione fit alio minor, & sic se constituit inferiori respectu illius, quem adorat. III. Signum est Prostratio, id est humilis procubitus ad terram; quæ importat eandem inferioritatis, & depressionis figuram. Ita oravit Christus in horto Patrem suum; sic orat Ecclesia in Parasceve; & ubi agitur de implorando auxilio Divino in magna calamitate. IV. 14 Signum est detectio capitis; qui enim ita facit coram alio, quasi præsentat, & offert nobilissimam sui partem, in qua omnes sensus vigent; unde protestatur sui objectionem, & indicat se paratum ad alterius obsequium; nosque Christiani utimur hoc signo in Templis, & in functionibus Sacris. Contrarium servabant olim Hebræi in Sacrificiis; prout 15 etiam hodie faciunt, cum orant, nam capita cooperiunt, ut videmus in praxi; & notat Abulens. in cap. 13. Levit. q. 10. & Torre q. 84. art. 2. disp. 5. num. 15. & illi quidem ad imitationem Moylis, qui ut vidit Deum in Rubo abscondit faciem. Nos secus ad exemplum Apostolorum, dicente Paulo 1. Cor. 11. Omnis vir orans, aut prophetans velato capite, deturpat caput suum. Et infra: Vir quidem non debet velare caput suum. Et ita decet nos Christianos ad distinctionem Judæorum; nam tegumentum capitis

- 16 tis signum est servitutis; & detectio libertatis. Mulieres autem, ut ait Apostolus, eodem loco, debent orare velato, & cooperto capite, ob pudicitiam, & honestatem; & propter Angelos, id est Sacerdotes, & Ministros templi, ut explicat *Colleg. Salmantic. d. q. 35. num. 22.* ubi invehit contra immodestiam fœminatum, quæ non solum procedunt non velato capite, & facie, sed etiam scapulis, pectore, & brachiis, quas jam pridem reprehendebat *Clemens Alexandr. in Padagogo lib. 2. cap. 10. V.* Signum Adorationis est manuum elevatio, juxta illud *1. Tim. 2. Volo viros orare in omni loco, levantes puras manus.* Quod de Moyse habetur *Exod. 17.* Et in *Psal. 140. 2. Elevatio manuum mearum Sacrificium Vespertinum.* Et denotat indigentiam Superioris virtutis, & auxilii, quod exposulat, qui manus elevat, & quasi porrigit, ut accipiat; & qui manibus junctis sic orat, ostendit se subditum, & infimum: at qui brachiis expansis, denotat Crucem, & passionem Christi ob cujus merita præstolamur exaudiri. Antiquitus in elevatione Hostiæ consecrata fideles attollebant manus.
- 17 *Tertull. de Spectaculis cap. 25.* & in Melita multisque Italiæ locis solent rustici extendere palmas versus Hostiam elevatam; & tangere postea proprios oculos, quem actum faciebant gentiles oriente Sole,
- 18 & Mahometani faciunt, Luna receniter visa; unde inter Christianos mos iste creditur, quod tempore S. Leonis Papæ introductus fuerit; nam Romani solebant ejus tempore, more pagano hos actus in reverentiam Solis agere; quos idem Papa
- 19 *serm. de Nativitate increpat. Magri in Hierolexic. Verb. Hostia. in princ. VI.* Adorationis signum est osculatio, sive reverentis osculi impressio; ideo Crucem, Sacrasque reliquias osculamur in signum adorationis. Congruentia hujus ligni in eo consistit, quod dum os, quo spiritum trahimus, & emittimus, applicamus alterius manibus, aut pedibus, significamus, totam vitam nostram à potestate ejus, quam indicat manus, pendere; subdique illi, cujus pedes osculamur. Et ita Summis osculabatur pedes Elisei; & Maria Magdalene pedes Christi; & Catholici osculantur pedes Papæ, juxta antiquissimum Ecclesiæ usum, de quo Magri
- 20 *in Hierolex. Verb. Sandalias* ubi notat Papam deferre crucem in collo pedis, ad ostendendum, humilitatis causâ, quod talis reverentia actus non sibi, sed Cruci Christi deferatur. In civilibus autem salutationibus solemus manum nostram osculari, & ad eum, quem honoramus, extendere; cum enim osculatio sit signum adorationis; & non semper possimus accedere ad rem adoratam, aut illam in se osculari non deceat, loco ejus consueverunt homines manum propriam osculari; & per eam quasi osculum mittere. Ita *Colleg. Salmantic. d. tom. 10. De Incarnat. disp. 35. num. 23. Vers. sextum* ubi n. 24. advertit, omnia supradicta signa, cum pendeant ab interna intentione hominis esse communia tam latræ, quam dulæ; adeoque adhiberi posse tam in adoratione Dei, quam in honore Sanctorum; excepto tamen Sacrificio, quod est peculiari adorationi Dei appropriatum; & est incommunicabile cuicumque creaturæ; ita ut non liceat eo uti erga Angelos, vel erga Sanctos, ut ex auctoritatibus SS. Patrum demonstrat *Gonzalez in Commentar. ad cap. Quidam 2. n. 9. de Celebrat. Missar. VII.* Alia etiam signa adorationis tam latræ, quam dulæ communia sunt; constructio Templorum, & Altarium; Lampadarum accensio, Thuris combustio, Lau-

dum recitatio; Festorum dierum celebratio, Processionum, & publicarum orationum institutio; quibus juxta fidelium intentionem Deus, & Sancti adorantur, & coluntur; ut eruditè probat *Emin. Card. de Laurea in d. tract. de Incarnatione disp. 29. art. 3.* ubi n. 51. iterum excipit Sacrificium, quod soli Deo debetur.

Sed dicit aliquis, cum Sacrificium nulli creaturæ Angelis, aut Sanctis conveniat, poteritne saltem Christo Domino offerri tanquam Homini?

Pro negativa facit, *Primo* quia Sacrificium offertur Deo, quia est primum rerum principium; & ejus Dominium est supremum. Sed Christus Dominus, ut homo non est tale. Ergo etsi ratione Verbi, & Deitatis ei sacrificium conveniat; tamen ut homini offerri non potest. *Secundo* res oblata debet esse alia ab eo, cui offertur. Sed Christus est res oblata, *Conc. Trid. sess. 22. cap. 2.* Ergo ipsi offerri non potest. *Tertio*: Ecclesia nunquam offert Sacrificium Christo; sed æterno Patri, dum in Missa ait: *Suscipe Sancte Pater &c.* & Toti SS. Trinitati, ut in illa oratione *Suscipe Sancta Trinitas hanc oblationem.* Ergo hanc opinionem tenet *Vasquez disp. 96. n. 61. & 62.* Et *Emin. Card. de Laurea de Incarnatione d. disp. 29. n. 84.*

Pro affirmativa facit, *Primo* quia Christus adorandus est adoratione latræ, non solum ut Deus, sed etiam ut Homo; quia Humanitas Christi ut unita Verbo, includit ipsum Verbum, & dicit totum Christum, *Emin. Card. de Laurea de Incarnatione d. disp. 29. num. 62. & seqq. & Maltrius in 3. disp. 2. num. 206.* Sed Sacrificium est actus latræ, ergo offerri potest Sacrificium etiam Christo. *Secundo* per communicationem idiomatum eæ, quæ conveniunt Deitati, conveniunt etiam Humanitati, *Maltr. d. disp. 2. num. 206.* Sed Deitati convenit Sacrificium: Ergo & humanitati; & seipso Christo. *Tertio* majus beneficium est Redemptio, quam creatio; juxta illud in *Præf. Exultet. Quid enim nasceri profuit, nisi redimi profuisset.* Sed Sacrificium offertur Deo tanquam Creatori, à quo esse habemus, Ergo offerri poterit etiam Christo, à quo redempti sumus.

Hanc affirmativam opinionem tuetur *Colleg. Salmanticen. d. tom. 10. de Incarnat. disp. 35. num. 50.* ubi allegat auctoritatem S. Athanasii *lib. 1. de Incarnat. Verb.* parum à principio, qui de Corpore Christi agens inquit: *Et quia increati corpus factum est, ideo ejus Corpus dicitur, cujus factum est. Ac proinde illi sacra offertis, adhibetisque vestram adorationem; eaque de causa ritè, legitimaque ratione adoratur, & divina adoratione colitur.* Quibus verbis Sanctus Doctor ostendit pari passu ambulare oblationem sacram; id est Sacrificium, ac divinam adorationem, scilicet latræ. Nec dissimilis est sententia S. Gregorii Nisseni, ita dicentis: *Christus est Sacerdos in æternum, qui est ovis sacrificii, est sacerdos sacrificans, & est susceptor Sacrificii cum Patre suo.* Ita in *lib. de Fide ad Simplicium*, & refertur à *Mandefio in Theologia Catechetica lib. 5. cap. 24. num. 264.* Et hac reventa opinione resolvuntur rationes contrariæ, per idem *Colleg. Salmanticen. d. num. 50.* dicendo ad primam, quod licet humanitas Christi non sit primum omnium principium, tamen tanquam unita Verbo æqualiter coadoratur cum Verbo in ipso Christo; & sic etiam ei offerri potest Sacrificium. *Ad secundam*, quod cum in Christo sint duæ naturæ, non implicat, ut respectu unius, (scilicet humanæ) sit res oblata, ac victima; & respectu alterius, (nempe Divinæ) sit ille, cui sit obla-

DECISIO VII.

ARGUMENTUM.

Sequitur declaratio definitionis Sacrificii circa illa verba: *Qua in testificationem eius supremi Domini.* Nec non illa, quæ sequuntur, videlicet: *A legitimo Ministro.* Et docetur, quid sit Religio, ac Divinus cultus? Religionem non esse virtutem Theologicam, sed moralem. Non cuique homini litare licere, sed tantum Sacerdotibus; Hi quinam fuerint in Lege Naturæ, Mosaicæ, & Gratiæ, ac apud Gentiles? Quæritur, & ostenditur, quomodo Caro Christi propagata fuerit tum ex Regia Stirpe David, tum ex Sacerdotali Aaron?

SUMMARIUM.

oblatio, rectè enim tali pacto idem Christus exercere potest officia creditoris & debitoris; Domini, ac servi Superioris & inferioris. *Ad tertiam*, quod quæstio non cadit in facto esse, sed in fieri posse; certum est enim, quod Ecclesia offert Sacrificium non Christo, ut homini, sed Trinitati Sanctissimæ. Sed si offerretur etiam Christo Domino, non esset illicitum; quod non obscure indicavit S. Augustin. lib. 10. de Civit. cap. 20. his verbis: *Cum in forma Dei Sacrificium cum Patre sumat, tamen in forma servi Sacrificium maluit esse, quam sumere, ne vel hac occasione quisquam existimaret cuilibet sacrificandum esse creaturæ.* Quibus verbis supponitur, non esse repugnantiam intrinsecam ex parte obiecti, quin Christo ut homini possit etiam Sacrificium offerri, etsi ob humilitatis virtutem noluerit; ut considerat Emin. Card. de Lugo de Incarnat. disp. 34. num. 46. qui hanc opinionem approbat, & cum eo Suarez in p. p. S. Thomæ disp. 62. sect. 2. Neque contra est Averlæ ead. quest. sect. 1. §. Nonò demum. In facto tamen soli Deo Sacrificium offertur, non Christo, ut homini, neque Deiparæ, neque Angelis, neque Sanctis; etsi Missæ celebrentur in eorum honorem, ut declaravit Concil. Trident. d. sess. 22. cap. 3. ubi Barbola colligit Theologos de hac retractantes; & advertit idem Card. de Lauræa d. disp. 29. n. 55. & n. 265.

Est tamen notatu dignum, quod in Missa in Festo Beate Mariæ Virginis de septem Doloribus, quæ celebratur feria 6. ante Dominicam Passionis, in oratione secreta sic Ecclesia loquitur: *Offerimus tibi preces, & Hostias Domine Jesu Christe humiliter supplicantes &c.* Hostias autem offerre, est offerre Sacrificium, ut suprâ demonstratum est. Ergo etiam Christo, ut homini offertur: subdit enim ibi Ecclesia: *Meritis passionis tuæ*, quæ passio non in Christo tanquam Deo, sed tanquam homine consideratur.

Ex his comprehendere licet, quàm magnum fuerit facinus Hebræorum demonio sacrificantibus; de quibus scriptum est in Psalm. 105. vers. 37. & 38. Quod immolaverunt filios suos, & filias suas demonibus, & effuderunt sanguinem innocentem, sanguinem filiorum suorum, & filiarum suarum, quas sacrificaverunt sculptilibus Chanaan. Videlicet, ponebant infantes suos in statua area Idoli Moloch; deinde igne sub ea accenso & ignita facta, pueruli cremabantur inexplicabili cruciati; consentientibus genitoribus eorum, ita Sacrificium offerentibus Idolo, ac demoni; ut fusiùs scribunt Tornell. ad Mundi annum 3406. n. 2. Salian. ad annum 3139. num. 78. & ad annum 3406. num. 12. Nec non Lyran. & Abulen. & alii quos allegat Menochius in Storeis Centur. 4. cap. 59.

Equalis est impietas Strygium, Magorum, ac Lamiarum, qui Sacrificia offerunt diabolo, illa enim postulanti ob superbiam suam; ut legitur apud Delrium Disquis. Magic. lib. 2. q. 16. Guacciū in Compend. Malefic. lib. 1. cap. 13. & Gaspi. Schottum in Physica Curiosa lib. 1. cap. 23. ubi plurima exempla. Quàm gravis autem sit culpa eorundem Magorum docent Sanch. in Decal. lib. 2. cap. 40. & Lessius de Justitia & Jure lib. 2. cap. 44. Et de eorum denunciatione, & punitione tractant Baldell. in Theol. Moral. tom. 2. lib. 1. disp. 62. num. 6. & 7. Scaccia de Judic. lib. 1. cap. 12. à num. 23. & seqq. Carena de offic. 3. Inquisit. part. 2. tit. 12. num. 26. Torreblanca in Epitome delictor. lib. 3. & Barbola in cap. Episcopi 26. q. 5. ubi alios cumulat.

Doct. Clericali Tom. I. Liber III.

- 1 Sacrificium cur offeratur Deo in testificationem ejus supremi Domini?
- 2 Religio erga Deum quid sit?
- 3 Religio in Deum non est virtus Theologica, sed Moralis spectans ad iustitiam.
- 4 Cultus divinus in quibus consistat?
- 5 Cultus & honor quomodo differant inter se?
- 6 Pietas & gratitudo quid sint?
- 7 Religionis virtus præstantior est ceteris.
- 8 Sacrificium non spectat ad virtutes Theologicas, sed ad Religionem tanquam Moralem virtutem.
- 9 Sacrificare non licet cuique homini: sed solis legitimis ministris, id est Sacerdotibus.
- 10 Sacerdotes quinam essent in lege naturæ?
- 11 Sacerdotium in lege naturæ poterat à parentibus dari etiam filiis non primogenitis.
- 12 Sacerdotium in lege Mosaicæ positum in descendibus à Patriarcha Levi filio Jacob.
- 13 Ozias Rex quare lepra percussus?
- 14 Levitarum tres ordines in lege Mosaicæ; Levites, Sacerdotes & Pontifices.
- 15 Gentilium Sacerdotes publicè auctoritate dedicati.
- 16 Sacerdotum Ethnicorum sarrago, & nomina.
- 17 Joannes Baptista Cessis Primarius Juris Civilis Interpres in Publico Gymnasio Patavino laudatus.
- 18 Christus Dominus Summus Pontifex, & Sacerdos in æternum.
- 19 Apostoli ordinati Sacerdotes & Episcopi in ultima Cæna à Christo Domino.
- 20 Sacerdotium legis Evangelicæ à quatuor sectis hæreticorum impugnatum.
- 21 Christus Dominus, ut Homo sicut fuit à Regia Stirpe David, an sic fuerit ex Stirpe Sacerdotali Aaron?
- 22 Maria Deipara descendit ex Regia Stirpe David.
- 23 S. Joseph Sponsus Deiparæ erat de eadem Regia Stirpe David.
- 24 Maria Deipara an etiam descendat ex Stirpe Sacerdotali, & Aaronica; & quomodo? ubi septem opiniones.
- 25 Matrimonia Hebræorum registrabantur in libris, qui